

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any III.—TARRAGONA, 19 Desembre de 1915.—Núm. 120.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Rambla de Sant Joan, 50, baixos
TELÉFON, 255

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Trimestre 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

De la riquesa social

i nacionalització de la terra

Varem apuntar en l'article anterior algunes idees respecte lo que s'ha d'entendre per riquesa social, çò és, tot el valor que's va integrant a la terra per efecte de l'augment de població; i per virtut del progrés en la perfecció dels instruments i divisió del treball i per la aplicació dels coneixements científics.

S'ha d'entendre que quan parlem de la terra ho fem excluint de la mateixa totes les millores que li han sigut integrades per l'esforç del treball auxiliat pel capital, solsament expremem quan ens referirem a la terra en el seu estat primitiu ans d'esser posada en estat de produir.

L'augment del valor de la terra que pendent del esforç del treball auxiliat pel capital hagi adquirit igual valor al propietari res li costa, es riquesa social, i es just que la societat i en sa representació l'Estat, segons uns, i el Municipi, segons altres, es el que ha d'incorporar-se'n.

La fórmula mes pràctica i la que mes partidaris té entre'ls conomistes es la *del impost unic sobre la Renta*.

«Es un axioma polític comprès i posat en pràctica per als fundadors afortunats de la tirania, que els grans canvis se poden realitzar amb mes facilitat baix les antigues formes. Nosaltres que desitjem llibertar els homes, debem ficar-nos amb aquesta veritat. Es el método natural. Quan la naturalesa vol formar un tipo superior, parteix de un altre inferior i'l desenvolupa. Amb la corrent anirem mes depressa i mes lluny. Contra la corrent els rosaments son mes grans i es va mes a poc a poc.»

»No proposo comprar ni confiscar la propietat privada de la terra. El primer seria injust, el segon innecessari. Permetre als propietaris que ara tenen la terra, que la conservin encara, si aixís es el seu gust, la posició del que's complauen en nomenar la seva terra. Deixem-los que segueixin nomenant-la seva. Consentint-los-hi comprar i vendre, i que la donguin i que'n fassin llegats. Podem, de segur, deixar-los-hi la clafolla si'ls hi prenem la nou. *No es precis confiscar la terra: basta la confiscació de la renta.*

»Tampoc es necessari que l'Estat se amoini per l'arriendo de les terres i corri el riu del favoritisme i les concupiscencies i la corrupció que podria vindre. No es necessari crear cap nova complicació administrativa. El mecanisme ja existeix. En lloc de extrenel se haurà de simplificar i reduir. Cedint als propietaris un tant per cent de la renta, que podria ésser molt inferior, probablement al cost i perdues que portaria en sí intentar l'arriendo per l'acció de l'Estat, i fent us d'aquest mecanisme que ja existeix, podem assegurar, sense baralles ni entrebancs, el dret comú a la terra, prenent la renta per usos públics.

»Ara ja's cobra part de la renta pels impostos. Bastarà fer alguns canvis al nostre sistema tributari per prendre-la tota.

»Per consegüent, lo que jo proposo com a remei senzill, pero sobirà, que elevarà els salaris, augmentarà les ganancies del capital, extirparà la pobresa, hi haurà treball remunerat al qui vulgui treballar i terra lliure a les facultats humanes, disminuirà la criminalitat, elevarà la moral, el gust i la intel·ligència; purificarà el govern i portarà la civilització a

mes nobles altures, tot degut al haber-se apropiat la renta per medi dels tributs.» (1)

Les idees exposades per Henry George varen ésser i encara son considerades com a utopies, pero com varem exposar en el article anterior, han sigut contrastades per el govern anglès, encara que molt timidament, però que l'explendit resultat obtingut no solament amb la recaudació dels impostos que gravaven la riquesa social que això per sí sol ja és importantíssim, si no per l'efecte del desenvolupament adquirit en totes les branques de la producció. Aquets impostos no son dels que xuclen la riquesa, molt al contrari, ja que determinen la creació de riquesa, com veurem en algún dels proxims números.

PERE ANTON MARTÍ.

◆ ◆ ◆

L'Albert Llanas

Despres de una llarga i penosa malaltia que de temps el tenia prostrat, ha mort l'il·lustre escriptor, don Albert de Sicilia Llanas, comediograf popularíssim i gloria llegítima del Teatre català.

La mort den Llanas ha produït, com no podia menys d'esperar, un veritable dol per tot Catalunya puix que per arreu havia conquerit fervorosa reputació i popularitat pel seu tracte afable i bondados.

En Llanas va naixe, a Barcelona el 28 de Desembre de 1840, de sort que contava ara 75 anys. Quasi tota la seva vida l'ha passada per complet entregat a les lletres catalanes a les quals hi sentia verdader entusiasme.

Quan jove exercí de periodista, i ja des de allavors anà adquirint coneixences de valua per arreu de Catalunya. D'en Llanas se'n contenen moltes anècdotes i acudits totes elles amarades de gracia que tot seguit exciten al riure i a l'expansió, poguent assegurar com ha dit un escriptor, que un llibre d'anècdotes i acudits d'en Llanas seria segurament un èxit editorial puix que la seva popularitat en aquest sentit era estesa arreu.

Coneixia, com pocs homes, el teatre en tots sos aspectes havent sigut empresari de molts teatres de Barcelona i Madrid, distingint-se totes les temporades que havien anat al seu càrrec per lo ben presentades que eren les obres i pel bon conjunt de les companyies que contractava. La seva vida de teatre va ésser tan intensa, que ell sol sabia dels secrets de la escena molt més que tots els altres empresaris i còmics junts.

Les seves produccions, com autor dramàtic, havien obtingut sorollosos triomfs, en tots els gèneres que tocà amb verdader acert. Escrigué revistes, sarsueles, drames i melodrames obtenint en tot grossos èxits empró en lo que adquirí una veritable i definitiva popularitat fou en la comedia catalana produint exemplars que han quedat de repertori en quasi totes companyies, éssent una d'elles «Don Gonzalo o l'orgull del gec».

Fou el fundador del célebre *Full de paper*, un dels primers periòdics catalans al que hi col·laboraren els mes notables literats de aquella época. Entre les moltes obres que havia fet imprimir hi figura «Una grossa de pensament en vers» de la que se han fet diferents i nombroses edicions totes elles agotades.

(1) Del llibre VIII, capítol II, de la obra de Henry George «Progrés i miseria».

Desitgem de tot cor que la terra li sigui lleu al celebrat i festiu dramaturg, enviant a la vegada la sentida expressió més sincera del condol nostre a la seva familia i molt especialment al seu gendre, el notable escriptor en Rafel Nogueras Oller.

La festa de l'Arbre a Tarragona

A l'Ajuntament

De fa alguns anys que's va implantà a Espanya la Festa de l'Arbre, i Tarragona fou de les primeres en festejar-la.

Sempre ha merescut les nostres simpaties i fineses la nostre alabança tan util com profitosa festa.

¡Com nó, si tota ella és un himne a la Creació, un cant de Natura, una alta lloança a Deu!

La festa de l'Arbre, propiament anomenada, expressa amb prou claretat que's cosa d'amor, que's cosa de poesia.

Estimar a l'arbre, es com estimar la vida, car l'arbre naix i more.

Cuidar a l'arbre, és cosa humana també, doncs l'arbre necessita del nostre esforç, de la nostre activitat, de la nostre munificencia per a que creixi, se desenvolupi i dongui abundantment el fruyt cobdiciat.

Per xó plantar un arbre equival a dur al mon un nou germen da plenitud; çò és: cosa de vida.

L'arbre és l'amic més fidel de l'home.

Recordem ara, que l'Apeles Mestres, en una poesia seva, deia, que no era pas el caball, ni el gós l'amic de l'home, com se sol dir, sino l'arbre. El gós, demà podrà mossegar-te; el caball, te podrà tirar una cossa; l'arbre no et causarà mai cap dany, i sempre et darà beneficis. Ombra en les hores de més calda, llum i calor a l'ivern, aliment pel cós, abric per la casa, aixoplug del cel, alegría als ulls, enardiment per a l'ànima, símbol insondable per l'ideal que cobeïjis.

Arbre de Guernica, Pí de les Tres Branques ¡bé heu fet bategar el cor dels nostres fills!

Arbre de la Ciencia del Bé i del Mal que Deu manà posar al mitg del Paradís; ¡si n'hauràs donada de llevar per a fer homes justos i varons humils!

Arbre de la Creu, que en les paráboles de l'Evangeli no ets altre que'l Redemptor ¡com has escampada la divina tragedia!

Oh, arbre, arbre! Tot ho ets perquè tens totes les gracies i tens tots els encants.

Per xó la mitologia volgué també honorar-te i els seus déus te van escullir com cosa de realesa; per xó el faig i l'alzina se van consagrar a Júpiter; la vinya, els pàmpols i l'eura, a Baco; el pí, a la Cibele; la olivera, a Minerva; el lloret, a Apol·lo; el xiprè, a Plutón; la murtra i el lotus, a Venus; el narcís, a Proserpina; el freixe, a Mars; el cedre, el vern i el ginebre, a les Eumérides, la palmera, a les Muses; el plátan, als Genis; el cascall, a Lucina i a Ceres...

L'arbre, aixís contat, esdevindria cosa sobrenatural. No pretenem fer un poema, sino més bé parlar de *cóm* se celebra la festa de l'arbre a Tarragona, sense que'ns calgui sapiguer el *perqué*.

Cada any la mateixa cançó enfadada d'un ¡xim-xim-xim! que no expressa l'acte; l'*Himno a Ceres*, aixís, en castellà, perquè les pobres criatures no sapiguen qué canten, ni qué diuen; uns quants dis-

curiosos enternidors, uns ¡vivas! que no tenen cap relació en la festa, lluiment de copaltes més o menys noves, agafada i aviada d'aucells, processó de criatures i de penóns, i uns quants arbres que planta un jardiner, que és a la fi lo més profitós que queda de l'acte. Però ¿i els infants? ¿que'n saben de tot lo que ha passat durant la cerimònia? Rés, absolutament rés. Una passejada d'ivern, i prou. ¡Pobre festa aixís concebuda i aixís practicada!

Nosaltres—que com hem dit ans—estimem amb tot amor la simpàtica festa per lo que és i per lo que simbòlicament representa, la entenem totalment al revés de com la fan els seus actuals organitzadors. Menys espectacle i més intenció. Veus aquí la nostre norma. Que cada noi plantés un arbre; que cada arbre tingués el seu plantador conegut, per que aixís, anys a vindre, pogués anar al seu redós i dir-li ufanós: jo soc qui et vaig plantar; ets obra de la meua mà, ets labor de una labor meua, ets un amic meu, ets com un germà de Patria.

¿Somni de poeta? Nò, i nò. Pensament sentit i acoronat dies i més dies, any rera any. Per que ningú cregués que pensabem fer crítica en contra de l'acte hem tingut el càlcul de publicar aquestes ratlles el dia de la festa, quan tot deurà estar en camí de l'obra.

L'Ajuntament, que ara patrocina la poètica i patriòtica festa, deurà pensar si respon prou bé als fins per que fou creada.

En la festa d'enguany, com en la dels altres anys, no s'ha pensat tampoc en plantar el nostre arbre-símbol, l'arbre de Tarragona, l'arbre de la ciutat per a que dels plans d'aquest n'eixissin veritables ciutadans pel demà. Fora un símbol amb coses reals; i els símbols quan encarnen amb la realitat esdevenen accions supremes.

El nostre gran cantaire, el tenor Palet, ha llegat al seu poble, Moyá una deixa amb la seva festa a l'Arbre Fruiter que és ara l'orgull dels catalans i gran honra pel virtuós artista.

De totes maneres ¡Salve, oh festa de l'arbre, i Ave, oh arbre secular!

CARLES DE VIANA.

Una pregunta

Després de un any i mitg de guerra

Dintre poc farà un any i mitg que va esclatar la guerra europea, millor dit, la gran tragedia mundial. Un any i mitg de lluita ferotge, de lluita inhumana, de lluita paorosa d'uns homes contra uns altres...

Se ha desencadenat l'uracà dels odis i avui, quasi bé no hi ha una sola persona al món que no tinga aquesta qualitat monstruosa del odi envers una raça determinada, envers una nació concreta, envers uns homes indicats, i, quina raça, quina nació i quins homes no li havien fet res un any i mitg enrera. No cal dons profundisar per a entre veure que l'agravi es recent, l'agravi ha vingut doncs com a conseqüència d'aquest sangnant afer. De modo que aquesta guerra, a més de portar les conseqüències greus, greüíssimes—conseqüències infinitament tràgiques—que representa una guerra en sí, ha portat l'odi d'una gran part de l'humanitat; i preguntem nosaltres, ¿es que cada home d'aquesta raça o nació, és tan pervers, tantíssimament pervers, que's mereixi aital despreciació dels altres?—Nò, perque individualment cada hù d'aquests individus seran, i son, uns perfectes ciutadans, unes bellíssimes persones, amb tots els vicis i amb totes les virtuts—pot ser amb mes virtuts—que molts dels seus semeiants per als quals s'hi té tota classe de consideracions. I ens trovem que al formar colectivitat tots aquets elements que individualment son models de virtuts esdevé colectivitat salvatge, colectivitat barbre. ¿A que es deu doncs, aquestoprobíós fenomen?

I la resposta clara, categòrica ens diu que al ser individu representa llur pensament i llur obrar, çò és, respon a un enteniment perfectament normal i equilibrat, éssent l'individu qui obra responen a llur voluntat, i, al esdevenir colectivitat lo primer que's produeix és l'atrofia absoluta de les voluntats i dels instints individuals adquirint aleshores, tots, una

sola voluntat i un sol instint; la voluntat i l'instint de l'inspirador, erigit per obra vergonyosa i barbre i inícuca, en amo absolut i despòtic de l'honra, de la vida i de les hisendes de cada individu per si. Es aleshores la fera entronitzada la que vol sacir llur apetit de sang per a satisfer l'ambició personal d'uns cens quilòmetres de terreny, la vanitat humana encarnada en uns homes per a dominar uns milers mes d'homes que un dia o altre necessitaran per a ferlos víctimes, per a inmorarlos de nou, amb la vista fita a la satisfacció d'un amor propi...

¡Es la eterna maledicció; l'instint de dominar!!!

I, heus aquí la nostra pregunta:—¿N'hi haurá prou amb la violència o amb el llibre per a enderrocar aquest inícuu estat de coses?; o bé serà necessari usar de la violència o del llibre per a que la humanitat, donantse compte de lo que motiva llur fatalitat faci el va-i-tot i ensorri per a sempre mes aquets monstres de la raça i que la covardia dels pobles ha deixat creixe i arrelar-se.

Cant de Germanor

I

Dels nostres cors fem-ne un cor franc
que, encés d'amor, escampi llum;
fem-ne un gran pom de flors de sanc
que embaumí el món amb son perfúm.

I aixís units, en germanor
de cara al sol, sota el cel blau,
el nostre can abraçador
serà'l conçol del cor esclau.

Cantem, companys,
cantem l'amor,
sense temor
als desenganys;
i com més anys,
amics, tinguem,
cantem, cantem
amb més calor.

II

Per l'home bo d'una altra terra,
el nostre cor no's tancarà.
A tot aquell que'ns faci guerra,
no'l tractarem com a germà.

L'estimarém,
l'abraçarém,
quan el veíem
que, penedit, se fon en plò
tornant-se bo.

III

Dels nostres cors fem-ne un sol cor,
sagrat tresor
del sentiment
que, en somnis d'or,
hem vist florir joiosament,

I aixís units, sota el cel blau,
el nostre cant abraçador
serà el conçol del cor esclau;
serà per tots, un cant de pau,
afirmador
de llibertat i germanor.

IGNASI IGLESIAS.

Ideari de la guerra

Els elements naturals de la nacionalitat

Quan un hom estudia el problema d'Alsàcia, s'adona totseguit de la contradicció insoluble en que estan els apel·lats elements naturals de la nacionalitat. Ells amb ells se contradueixen. Si escoltem la veu de la raça, arribem amb més o menys vacil·lacions, a una solució. Si guaitem la terra i sos accidents, arribem a una solució diversa. Si escoltem la veu de l'història, podem arribar a diferents solucions oposades. Si tenim en compte el llenguatge, haurem d'acceptar una solució rotunda.

Nosaltres, com tenim dit, creiem que la veu que ha d'escoltar-se en aqueixos casos és la veu del poble. No podem admetre que la nació sigui un pur resultat, un fatalisme ineludible, un fenomen d'inèrcia social. No tot és necessari en la formació de la nació; hi ha molt de voluntari. La necessitat—la necessitat absoluta—és una tirania, anc que sigui una tirania de la natura. Tota institució verament

humana ha de deixar, en formant-se, un marge de voluntat, de llibertat, d'elecció.

Però no solament existeix—podem dir gairebé sempre—la contradicció entre els diversos elements naturals de la nacionalitat. Cada un d'ells, considerat aisladament, resulta també, contradictori. Porten, en la majoria dels casos, una contradicció interna que els fa perdre força i valor. Aquest altre aspecte del problema és interessant. Examinem-lo. En Pí i Margall va fer-ne un admirable estudi en el llibre primer de *Las Nacionalidades*. Aquest estudi és, però, susceptible d'ampliació i adhuc d'esmena en algun punt. No debades han passat quaranta anys d'ençà que aqueix llibre fou escrit.

De l'història ja quasi no cal parlar-ne. Tota ella es una contradicció. Molts cops, un hom hi pot trobar, és veritat, una direcció predominant, que persisteix a través de les vicissituds i dels canvis. La història es una línia quebrada; però una línia quebrada pot presentar una orientació determinada, a pesar de les repetides desviacions en tots els sentits. Això es el que saben veure els qui, davant les contradiccions de l'història, neguen lo valor d'ella com a element determinatiu de la nacionalitat.

Té la seva valor l'història. Però aquesta ens diu més çò que ha estat que çò que havia d'ésser; ens mostra més çò que és, que çò que hauria d'ésser. La història és un conjunt de fets, bons i dolents, legítims i il·legítims. No podem admétre'ls en bloc. Un sol fet capgira de vegades tot el curs de l'història d'un poble. I si aquest fet no és acceptable des del punt de vista moral a des del punt de vista nacional, és just que les seves conseqüències no siguin reconegudes.

Pobre ideal nacionaliste si de l'història hagués de refiar-se! Dins l'història, impera el fet. I és el dret çò que dona força i base al nacionalisme.

Mirem l'exemple de l'història de l'Alsàcia. Celta en sos orígens, va formar part de la Gal·lia conquerida per Juli Cèsar. Segles després els barbres lo submergiren sota la llur gran invasió. Va pertànyer a l'imperi de Carlemany, fins al qual la Gal·lia i la Germania es trobaren juntes. Desfet l'imperi carolingi, separats d'ell els països francesos, l'Alsàcia, que aleshores formaba un sol cós amb la Lorena, va restar dins l'imperi alemany, sota la sobirania de prínceps alemanys. Mes aquell Imperi era més nominal que efectiu; no tenia unitat material ni moral; i així ses parts venien a ésser independents. Amb tot, és innegable que, en aqueix període, l'Alsàcia pot ésser considerada com a germanica.

En el segle XVII, Lluís XIV anexà l'Alsàcia a França i el segle XVIII va esdevenir l'anexió de la Lorena. Per la força? Per la voluntat dels habitants? De tot hi hagué. Convé afegir que, ja abans de l'anexió, l'Alsàcia i la Lorena s'havien acostat políticament i espiritualment a França.

La guerra franco-prussiana de 1870 portà altre vegada l'Alsàcia a formar part de l'Alemanya. La guerra actual pot portarla a formar part novament de la França. Alemanys i francesos seguirán sostinent que l'història parla en pro de les llurs respectives tesis. Si per a fallar el plet, no tinguéssim altre criteri que el de l'història, el nostre parer oscil·laría perpetuament entre les dugues tesis oposades.

A. ROVIRA I VIRGILI.

Notes d'Art

Exposició Vazquez-Carbó a can Parés

Dissabte passat tingué lloc a Barcelona la inauguració de les obres pictòriques que'ls nostres aïerits compatriotes exposen en el saló Parés.

Sobradament coneguda és de tots nosaltres la feina artística dels nostres companys; encare conservem en la memoria el record d'aquelles teles que no fá molt temps exposaren en el «Círculo de Tarragona» i recordem amb goig la bella acceptació que mereixeren de quants tinguérem ocasió de admirar-les per a deduir que lo que's proposaven celebrar en la ciutat Comdal no havia de desmerèixer de la reputació artística que tant justament porten conquerida.

El nostre Ajuntament i'l senyor Arquebisbe

preocupant-se de tot quant se refereix a manifestacions artístiques de la nostra ciutat, varen tenir la gentilesa, de acceptar la invitació que per a l'acte inaugural els hi havien endressat els expositors, de nomenar el primer una comissió composta dels regidors senyors Ventosa i Salvadó i'l segon delegà la seva representació en el senyor Director del Museu Diocesà, Mossen Jaume Bofarull, mereixents tal distinció l'unànima aprovació de tots quants se preocupen per el desvetllament artístic de Tarragona.

L'acte inaugural resultà brillantíssim; de molt avans de la hora anunciada s'havien congregat en l'espaiós saló de la exposició, además de les representacions esmentades, nutrides comissions de centres i entitats artístiques de Barcelona, no faltant-hi tampoc la representació del «Centre de Naturals de Tarragona» que com a bons tarragonins no deixaren de prestar el seu concurs a un acte que'ls hi transportava un alè de vida de la nostra terra.

Pocs moments després el saló es veia invadit per un nombrós públic, entre'l que s'hi destacaven hermoses dames i damiseles que, amb la seva elegancia i distinció, donaven mes relleu a la festa.

La tasca artística dels nostres compatricis fou calurosament elogiada per quantes persones tingueren ocasió d'admirar-la. De boca en boca s'anaven repetint les paraules d'afecte de quants gosaven amb la satisfacció del triomf obtingut pels nostres artistes, mereixent de tothom les mes caluroses felicitacions, a les que hi unim la nostra, encare que modesta, tot desitjant que l'èxit mes falaguer acabi de coronar els esforços realitzats pels nostres simpàtics amics.

Una conferència i un banquet

El digníssim Diputat per les Borges, En Francesc Macià, donarà avui, diumenge, a les onze del matí, a la grandiosa sala de festes del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria, de Barcelona, una conferència pública en la qual exposarà el seu concepte sobre la situació actual del moviment polític català en relació al problema general d'Espanya.

A la vegada, la benemèrita «Unió Catalanista» ha pres la iniciativa per a la celebració de un àpat de obsequi a dit abnegat patrici, per avui mateix, després de la mentada conferència. La «Unió» al anunciar-ho ha fet constar que no organitza aquest acte com exclusiu de la seva comunitat política, sinó que prega se considerin en igualtat de circumstancies per assistir al mateix tots els amics i admiradors del senyor Macià qualsevolga que sien les seves tendencies, mentres sien basades en l'amor a Catalunya i als seus drets.

De ambdós actes, que forçosament deurán revestir grandiosa importancia donada la índole dels mateixos, ne donarem compte en el nostre proper editorial.

La Diada de la Llengua Catalana

El Comité executiu de la Diada de la Llengua Catalana, ha cursat la següent al·locució:

Honorable ciutadà:

Recents escameses rancunioses de què ha estat objecte la llengua de Catalunya al Parlament espanyol, han fet créixer en la opinió catalana el sant anhel de glorificar el nostre idioma i de restituir-lo al lloc sobirà que li pertoca i que la imposició tirànica de l'Estat unitari s'entocudeix en negar-li.

Moguts per aquest anhel, els representants de les entitats catalanesques de Barcelona, reunits en assemblea celebrada al «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Industria» el 4 de Desembre corrent, va adoptar per unanimitat les conclusions següents:

«Interessar dels poders públics que a la major brevetat sigui establert:

Primer. Que en les escoles públiques de Cata-

lunya sigui obligatori ensenyar als deixebles en l'idioma català.

Segon. Que en les Universitats, Instituts i Escoles Normals de terra catalana s'estableixin càtedres, també obligatives, de Llengua, Historia i Literatura catalanes.

Tercer. Que per a exercir qualsevol càrrec públic a Catalunya, sigui també obligat conèixer perfectament la llengua catalana parlada i escrita; i

Quart. Que sigui respectat i reconegut oficialment el dret dels catalans a usar son idioma propi en tots els actes de llur vida pública i privada.»

Cal ara que el poble de Catalunya ratifiqui aquestes conclusions i realitzi l'esforç necessari per a fer-les triomfar. Amb aquesta finalitat, ha estat pres l'acord d'organitzar la «Diada de la llengua catalana», que ha de celebrar-se a tot Catalunya el dia de Cap d'Any

Per a solemnitzar la Diada patriòtica i per a manifestar la voluntat popular favorable a les conclusions adoptades, aquest Comité ha decidit adreçar-se a totes les entitats autonomistes de la nostra terra, pregant que organitzin, per al dia de Cap d'Any, els actes següents:

a) Petició a l'Ajuntament, feta per una comissió previament designada i acompanyada pels ciutadans de la localitat, perquè en la vida municipal sigui usada i honorada la nostra llengua nacional.

b) Petició, feta per comissions de pares de família als mestres de les escoles públiques i de les privades on no sigui empleada la parla catalana com a llengua d'ensenyança, perquè al menys ensenyin als petits deixebles de llegir i escriure correctament la llengua nadiua.

c) Reunions públiques en les quals siguin ratificades les conclusions de la Assamblea de Barcelona.

d) Tots aquells altres actes i festes que en cada localitat es creguin oportuns, encaminats a l'enaltiment de l'idioma català.

De vos i de l'entitats que dignament presidiu, esperem un concurs decidit i entusiasta a la «Diada». Per la gloria de la nostra llengua, ànima nostra; per l'esdevenidor de la cultura catalana, que necessita l'instrument insubstituible del llenguatge propi; per la dignitat i per la llibertat dels catalans, vos ho demanem amb fervent prec.

Visqueu molts anys per la causa de Catalunya. Barcelona, 14 de Desembre de 1915.

Per la Unió Catalanista, doctor D. Martí i Julià; per la Lliga Regionalista, Raimón d'Abadal; pel Centre Nacionalista Republicà, Pere Corominas; pel Bloc Republicà Autonomista, Francesc Layret. (Segueixen les firmes.)

NOVES

La conferència que el dimars de aquesta setmana havia de donar el Diputat a Corts En Marcellí Domingo se tingué que sorprenders a causa de trovar-se malalt. Telegraficament el disertant avisà la malaltia llur, i a la vegada prega la aplassèssim.

Un idili de amor que des de son començ anà amarat de una intensa i fervorosa passió haurà tingut aquest matí, a les sis i mitja, la seva unió eterna i inseparable, recaient en les persones del nostre amic i company N'Agustí Ribas Llagostera i la gentil damisela Na Carmeta Carafi.

Creiem innecesari manifestar que els nostres desitjos son el que la novella parella disfrutí de una llarga i ditxosa lluna de mel i el que'ls hi provi el nou estat.

La «Unió Catalanista» ha dirigit a la Mancomunitat de Catalunya una instancia demanant signi concedida una subvenció per a ajudar a fer possible la iniciativa de prestigioses personalitats de Barcelona i que la «Unió» ha recollit, consistent en que per Nadal sigui enviat un obsequi a tots els soldats catalans que, essent fills de la nostra Catalunya o de la Catalunya francesa, lluiten en els fronts de la guerra per la causa de un o altre dels beligerants.

«El propòsit que amb la realització de aquest acte persegueix la «Unió Catalanista»—diu la mentada instancia—no es altre que fer vivents els vincles de fraternitat patriòtica entre'ls fills de Catalunya de aquí i aquells que, portats per una impulsio generosa o en compliment de un deber sagrat, ofereixen llur vida catalana a la lluita d'Europa.»

Donat el fi patriòtic, en extrem, de aquesta iniciativa, no'n dubtem que'l èxit mes falaguer la coronarà.

Un prec a l'Alcalde: no podria donar les ordres necessaries per a que'l contratista que obri el carrer de August, deixi igual que avans estava, el pla del nostre hermos passeig den Pi i Margall? puig solament arrencà el ralls que hi empassà, deixant-hi les pedres i terra, que estorba de debò el pas.

Aquesta deixadesa desdiu molt de qui'ls hi pertoca ordenar el arreglo, al mateix temps que se emporten tota mena de adjectius dels qui's passeijen per allí, que en aquest temps son en gran nombre.

No sabem quantes han sigut les vegades que'ns havem queixat de les curses que cada dia fant els carros del Serrallo quan porten el peix a la estació i tampoc sabem que s'hagi posat el oportú correctiu an els que tant descaradament burlen les ordenances municipals.

Es que s'espera que hi hagi primer una o varies víctimes? Si es aixís com sigui que fins ara no se'ns ha volgut escoltar, allavors, pesi a qui pesi, se'ns oirà i es mes, farém la pau.

El carrer de Mar es un dels mes abandonats de nostra ciutat, ja per lo brut que està com pel poc cuidado en que'ls carruatjes hi transiten, puix que ho fant per totes direccions. Quan s'hi posarà remei?

Les gelades de aquestos dies han ocasionat grossos perjudicis a les hortes del voltant de nostra ciutat.

L'Alcalde, senyor Prat, ens ha convidat en atent besa-la-má per a assistir a la Festa del Arbre que se celebrarà avui. Agraits.

El quadern d'aquesta setmana de la tan celebrada biblioteca de autors catalans *Lectura Popular* publica una colecció de poemes del malaguanyat poeta mallorquí En Geroni Roselló.

Impremta de Llorens i Gabré. — Fortuny, 4

600 galls dindis

Se venen devant la nova Plassa Mercat

Parada ficsa des de les deu del matí a les quatre de la tarda finses el dia 24.

Exemplars de 16 a 18 terces

No compreu sense veure avants la SANITAT i PREU dels mateixos.

Servei a domicili

Panificació

FORNS DE SANT ANTONI

Diariament, pa de primera

A domicili i al comptat

Rebolledo, 20, bis : : PORT

Societat de socors mutuels
TARRAGONA I SA PROVINCIA
 dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
 Inscripta en el Govern Civil i en la Comissió general
 de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADÀ**
 Per a més informes dirigir-se al domicili social:
 Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7



CLÍNICA I CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts electroteràpia i anàlisis micro químic d'orina i productes patològics.
 Sero-Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓ DEL DR. RABADÀ

*Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex-ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge
 de les Cases de Socors de Barcelona.*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7. — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit. — Per a'ls pobres, franca
 dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 90, entressol. — TARRAGONA

Podem demostrar
que casa nostra
es la mes barata en tot

GILBERT GERMANS : Unió, 20

Galeria Fotográfica d'Art



PERE PALLEJÀ — Unió, 18

PERE LLORET

CORREDOR REIAL DE COMERÇ

Apodaca, 9

Farmacia Central

Laboratori Químic Bacteriològic

Marti Güell

Rambla Sant Carles, 41 : : :
 : : : i Sant Fructuós, 5

JOAN ESBERT

FARMACÉUTIC

UNIÓ, 22

PERE SIMÓ ROMEU

ESPECIALISTA EN ENFERMETATS DE LA BOCA I DENTS

Curació de la carió dentaria i obturacions en plata, platino, marfil : Orificacions : Treball d'escola americana : Ponts, corones, pivots, dent espiga : Dents i dentadures de totes classes i preus : Cirurgia i tractament pràctic-modern per la curació de les enfermetats de la boca i extraccions.

CONSULTA tots els dies, de 9 del matí a les 4 de la tarda, menys els diumenges.

RAMBLA SANT JOAN, 53, PRAL.
 TARRAGONA

"ANUARIO COMERCIAL"

EDICIÓ DE 1916

INFORMACIÓ COMPLERTA DE TOT ESPANYA I POSSESSIONS

DOS VOLUMINOSOS LLIBRES

Solidament enquadernats

Demanat avans del 1.º de Gener. Pessetes 15'00
 Demanat després. " 20'00

ANUNCIS A PREUS BARATÍSSIMS

AGENT A TARRAGONA: PERE OLIVELLA

MOSTELLE

(RAIMOST)

Suc de raims sense alcohol

The Grape Juice Co. L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més
 higiènic

Un excelent refresc

El millor aliment en les
 malalties i convales-
 cencia

Se ven per tot arreu

IMPREMPTA

Llorens
 i Cabré

Fortuny, 4

TARRAGONA

Companya de segurs sobre la vida

La New-York, de New-York

Companya de segurs contra incendis

L'UNION, de Paris

Companya de segurs contra accidents

L'Assicuratrice Italiana, de Milán

Companya de Segurs marítims i terrestres

Centro Catalán de Aseguradores, de Barcelo a

LA LIGURIA, de Milán

SUBDIRECTOR A TARRAGONA:

Maciá Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany : Escribanes : Plumes Stilogràfiques : Pesa-carries : Copiadors, etc : Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat : Postals de totes menes i albums per a les mateixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MAGATZEM DE FERRETERIA

FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes - Objectes per a regalos

Articles per a magatzems de vins i olis

Maciá Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9